

Angļu valoda 6.–9. klasei

Pamatizglītības mācību priekšmeta programmas paraugs

Satura rādītājs

Ievads.....	2
Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi.....	3
Mācību saturs.....	5
Valodas komunikatīvās kompetences sastāvdaļas.....	7
6. klase.....	7
7. klase.....	11
8. klase.....	17
9. klase.....	23
Mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks.....	31
6. klase.....	31
7. klase.....	33
8. klase.....	35
9. klase.....	37
Sasniedzamais rezultāts.....	39
Valodas komunikatīvā kompetence.....	39
Sociokultūras kompetence.....	42
Mācīšanās kompetence.....	43
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni.....	44
Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un metodes.....	48

Ievads

Angļu valodas kā otrās svešvalodas mācību programma ir izstrādāta atbilstoši *Pamatizglītības standartam svešvalodā*. Angļu valodas kā otrās svešvalodas mācību programmas sastāvdaļas ir

- mācību priekšmeta mērķis,
- mācību priekšmeta uzdevumi,
- mācību saturs,
- mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks,
- mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni,
- mācību satura apguvei izmantojamo mācību līdzekļu un metožu uzskaitījums.

Angļu valodas mācības pamatskolā sagatavo skolēnus angļu valodas apguvei vidusskolā, citu svešvalodu apguvei, angļu valodas izmantošanai citu mācību priekšmetu apguvei. Savukārt angļu valodas apgūvē izmanto citos mācību priekšmetos gūtās zināšanas, prasmes, vērtības sociokultūras mācīšanās kontekstā.

Valsts pamatizglītības standartā akcentēta svešvalodas apguve kā līdzeklis, lai skolēns apzinātos valodu kā cilvēces un nacionālās kultūras sastāvdaļu, kā arī lai sazinātos ar cilvēkiem visā pasaulē un prastu lietot mūsdienu tehnoloģijas informācijas iegūšanai. Angļu valodas kā otrās svešvalodas mācību pamatnostādnes pamatskolā nosaka *Valsts pamatizglītības standartā* noteiktais pamatizglītības mērķis un *Pamatizglītības standarta svešvalodā* izvirzītie mācību mērķi. Angļu valodas mācības paredz valodas sistēmisku apguvi, mācību satura apguves secība rāda valodas apguves iespējas skolēna personības attīstībai valodu un kultūras vienotības un dažādības izpratnes procesā. Angļu valodas kā otrās svešvalodas mācību programmas 6.–9. klasei paraugu skolotāji var izmantot savu mācību programmu izveidē, pielāgojot konkrētai klasei atbilstoši skolēnu spējām, zināšanu līmenim, kā arī interesēm. Mācību saturs ir angļu valodā, lai skolotājiem atvieglotu salīdzināšanu ar tematiskajiem plāniem angļu valodas mācību līdzekļos.

Mācību programmas pamatā ir komunikatīvā pieeja ar pragmatisku ievirzi, izmantojot citus metodiskos paņēmienus un stratēģijas, ievērojot katras klases skolēnu intereses un īpatnības.

Mācību programmas paraugam ir ieteikuma raksturs, tas domāts skolotājiem, kā arī angļu valodas skolotāju sagatavošanas un tālākizglītības iestādēm, skolu administrācijām un pārvaldēm, mācību grāmatu autoriem, kā arī citiem interesentiem.

Mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi

Mācību priekšmeta mērķis

Veidot skolēnu valodas komunikatīvo kompetenci un sociokultūras kompetenci, lietojot svešvalodu mācībām, saziņai un sadarbībai mainīgajā daudz kultūru pasaulē.

Mācību priekšmeta uzdevumi

Radīt skolēnam iespēju:

- sazināties angļu valodā mutvārdos un rakstos;
- apgūt pamatzināšanas par angļu valodas likumsakarībām un lietojuma funkcijām;
- sekmēt atvērtību pret neierasto un vērtējošu attieksmi pret sevi, citiem, pasauli, apgūstot un salīdzinot dzimto valodu un angļu valodu; iepazīstot kultūru daudzveidību;
- izprast valodu lomu citu mācību priekšmetu apgūvē.

Angļu valodas kā otrās svešvalodas mācību programmas mērķis ir parādīt metodiski didaktisko ceļu, kā sasniegt *Pamatizglītības standarta svešvalodā* prasības, tādējādi sagatavojot skolēnus svešvalodu apguvei nākamajā izglītības pakāpē, pilnīgojot skolēna zināšanas, kompetences, attieksmes pret angļu valodu, citām valodām un kultūrām.

Mācību priekšmeta uzdevumi angļu valodai kā otrajai svešvalodai

6. klasei:

- piedalīties un palīdzēt organizēt dažādas aktivitātes, kā arī veikt uzdevumus mutvārdos un rakstos, lai praktiskajās darbībās izmantotu valodu kā saziņas līdzekli, realizējot savas intereses un vajadzības, nododot patstāvīgi iegūto un izziņāto informāciju un to kopīgi analizējot un vērtējot;
- apgūt zināšanas par angļu valodas pamatstrukturām, izrunu, vārdšķirām, to likumsakarībām, mācoties saskatīt līdzības un atšķirības ar dzimto valodu;
- interesēties un runāt par valodām un kultūrām, salīdzinot tās ar savu dzimto valodu un kultūru; novērtēt katras kultūras nozīmīgumu, mācīties saskatīt atšķirīgo un līdzīgo, ar izpratni un cieņu izturēties pret citiem cilvēkiem un apkārtnējo pasauli;
- praktiskās darbībās izmantot valodu kā informācijas iegūšanas līdzekli gan angļu valodas, gan citu mācību priekšmetu apgūšanā.

7.–9. klasei:

- piedalīties un palīdzēt organizēt dažādas aktivitātes, kā arī veikt un veidot daudzveidīgus uzdevumus mutvārdos un rakstos, lai praktiskās darbībās izmantotu valodu kā saziņas līdzekli, realizējot savas intereses un vajadzības, nododot patstāvīgi iegūto un izzināto informāciju un to kopīgi analizējot un vērtējot;
- apgūt zināšanas par angļu valodas struktūrām, izrunu, teksta uzbūvi, vārdšķirām, to likumsakarībām, mācoties saskatīt līdzības un atšķirības ar dzimto valodu;
- interesēties un runāt par valodām un kultūrām, izprast valodu un kultūru līdzību un atšķirības, novērtēt katras kultūras nozīmīgumu, mācīties saskatīt atšķirīgo un līdzīgo, ar izpratni un cieņu izturēties pret citiem cilvēkiem un apkārtējo pasauli;
- lietot valodu jaunās situācijās un kontekstos, lai praktiskajās darbībās izmantotu valodu kā informācijas iegūšanas līdzekli gan angļu valodas, gan citu mācību priekšmetu apgūšanā.

Mācību saturs

Angļu valodas mācību saturu nosaka *Pamatizglītības standarta svešvalodā* noteiktais obligātais saturs – **valodas komunikatīvā kompetence** un **sociokultūras kompetence**.

Atbilstoši *Pamatizglītības standartam svešvalodā* mācību saturs nosaka daudzas valodas komunikatīvās kompetences sastāvdaļas, kas šajā programmā ir sadalītas divās daļās: kompetences sastāvdaļas, kas ir noteiktas pa klasēm, un kompetences sastāvdaļas, ko nevar izdalīt atsevišķi, jo tās ir integrētas katrā mācību stundā, turklāt saskaņā ar komunikatīvo metodiku tās tiek mācītas praktiski, nevis teorētiski. Savukārt sociokultūru kompetence ir atspoguļota paredzamajos mācību sasniegumos paralēli valodas prasmēm (sk. nākamo sadaļu *Mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks*), jo arī sociokultūru kompetences ir integrētas katrā mācību stundā, atbilstoši konkrētajam mācību materiālam un situācijai.

Mācību procesā veidojas skolēna **valodas komunikatīvā kompetence**:

- spēja *sazināties* un izzināt savu tuvāko apkārtni, saņemt informāciju no citiem, nodot informāciju par sevi un tuvāko apkārtni, sociālo un kultūras vidi, spēja adekvāti reaģēt dažādās situācijās, izmantojot valodas līdzekļus un mācīšanās pieredzi;
- spēja lietot visas *valodas prasmes*: saprast runāto, lasīto un dzirdēto informāciju, sazināties mutvārdos un rakstos, stāstīt un rakstīt par sevi un savu tuvāko apkārtni, uzsākt sarunu un tajā piedalīties;
- spēja atšķirt un pareizi izvēlēties *intonāciju* jautājuma un apgalvojuma teikumos, runāt ar situācijai atbilstošu intonāciju, uzsvērt svarīgākos un informatīvi svarīgākos vārdus;
- spēja veidot veselus un sakarīgus teikumus un *tekstus*, lasīt tematiski un formas ziņā dažādus neformālus un formālus tekstus: atsevišķus vārdus, teikumus, dialogus, aprakstus, instrukcijas, dienasgrāmatas, vēstules, pastkartes, dzejoļus, īsos stāstus, romānu fragmentus, avīžrakstus, sarakstus, aptaujas;
- spēja sazināties, lietojot dažādus *teikumus*: apgalvojuma, jautājuma, pavēles, izsaukuma, nolieguma; rakstos lietot teikuma veidam atbilstošas pieturzīmes;
- spēja veidot teikumus, izmantojot dažādu tematisku krājumu *vārdus*, spēja atšķirt dažādas vārdšķiras;

un **sociokultūras kompetence**:

- spēja saskatīt līdzības un atšķirības dzimtās valodas un angļu valodas *saziņas un kultūras tradīcijās*, nosaukt un pastāstīt par zemēm, kurās angļu valoda ir valsts valoda;
- spēja ievērot saziņā *angļu valodas etiķeti*: uzvesties atbilstoši pieklājīgas uzvedības normām, salīdzināt kopīgo un atšķirīgo dzimtās un angļu valodas lietojumā sabiedrībā;

- spēja iegūt *valodu kontekstā ietvertu informāciju par dažādu tautu kultūru*, lasot tekstus un klausoties un skatoties audio/videomateriālus par zemēm, kurās angļu valoda ir valsts valoda;
- spēja sazināties par *kultūras parādībām*, dažādā veidā iegūstot un nododot informāciju par dzīves apstākļiem, svētkiem, paražām, salīdzinot tās ar savas valsts kultūras parādībām; izrādīt cieņu pret citu tautu valodām un kultūru daudzveidību.

Valodas komunikatīvās kompetences sastāvdaļas

6. klase

Language skills

Listening skills

- following dialogues and narratives
- listening for pronunciation
- listening for information
- listening and pointing
- matching statements with pictures

Reading skills

- reading for comprehension
- reading for information

Narrating skills

- constructing statements
- describing things and differences in pictures
- giving statements of fact
- giving instructions
- spelling aloud

Speaking skills

- acting out short dialogues
- asking and answering questions

Writing skills

- spelling
- writing separate words
- answering questions
- composing statements
- completing sentences
- sequencing statements
- solving crosswords
- using long/short forms
- describing pictures
- filling in forms

Corresponding skills

- responding to questions
- writing statements and questions

Language functions

1. Imparting and seeking factual information

- 1.1. identifying (defining) – *It's a car.*
- 1.2. reporting (describing and narrating) – *The car is fast.*
- 1.3. asking – *What's your name?*
- 1.4. answering questions – *Yes, I do.*

2. Expressing and finding out attitudes

- 2.1. expressing agreement/disagreement with a statement – *That's right/wrong.*
- 2.2. enquiring about agreement/disagreement – *Do you think so?*
- 2.3. denying statements – *I don't travel in winter.*

- 2.4. expressing ability/inability – *I can dance.*
- 2.5. enquiring about ability – *Can you ski?*
- 2.6. expressing pleasure/displeasure, happiness/unhappiness – *I'm happy.*
- 2.7. enquiring about pleasure/displeasure, happiness/unhappiness – *Are you happy?*
- 2.8. expressing likes/dislikes – *I like playing games.*
- 2.9. enquiring about likes/dislikes – *Do you like summer?*
- 2.10. expressing gratitude – *Thank you.*
- 2.11. reacting to an expression of gratitude – *You're welcome.*
- 2.12. offering an apology – *I'm sorry.*
- 2.13. accepting an apology – *That's OK.*

3. Deciding on courses of action

- 3.1. suggesting a course of action – *Let's go shopping!*
- 3.2. agreeing to a suggestion – *O.K.*
- 3.3. instructing or directing someone to do something – *Close the window, please.*
- 3.4. asking for assistance – *Help me, please.*
- 3.5. asking someone for something – *Give me a pen, please.*

4. Socialising

- 4.1. greeting people – *Good morning! How are you?*
- 4.2. replying to a greeting – *Hi! I'm fine.*
- 4.3. introducing someone to someone else (informal) – *This is my friend Jenny.*
- 4.4. when being introduced to someone (informal) – *Nice to meet you.*
- 4.5. congratulating someone – *Happy birthday!*
- 4.6. taking leave – *Bye-bye!*

5. Communication repair

- 5.1. signalling non-understanding – *I don't understand.*
- 5.2. asking for repetition – *Pardon?*
- 5.3. asking someone to spell something – *Can you spell your surname, please?*
- 5.4. spelling out a word

Words

nouns	identifying people and things – countable nouns (regular/irregular plurals), singular nouns (e.g. <i>the sun</i>), plural nouns (e.g. <i>people, glasses, clothes</i>), collective nouns (e.g. <i>family</i>), proper nouns
pronouns	referring to people and things without naming them: personal pronouns (<i>I, you, he, she, it, we, they</i>), interrogative pronouns (<i>who, what, where, why, how, whose, which</i>), object pronouns (<i>me, you, him, her, it, us, them</i>); indefinite pronouns (<i>some, any, no</i>), the generic pronoun <i>one</i>
determiners	identifying what you are talking about – the general way: using the indefinite article <i>a(n)</i> or zero article, the specific way: using the definite article <i>the</i> , possessive determiners (<i>my, your, his, her, its, our, their</i>), demonstratives (<i>this, that, these, those</i>); the indefinite way: using quantifiers (e.g. <i>many, much, a lot of</i>)
adjectives	describing things – qualitative adjectives (e.g. <i>sad, nice, beautiful</i>): comparatives and superlatives; colour adjectives
numbers	referring to an exact number of things: cardinal numbers (1–100)
verbs	tenses – the present in general: the simple present; accent on the present: the present progressive; stating a definite time in the past: the simple past; the future: indicating intentions with <i>going to</i> modal verbs – indicating ability (<i>can</i>), indicating permission (<i>can</i>), indicating request (<i>can</i>) phrasal verbs – extending or changing the meaning of verbs (e.g. <i>come in, get up, sit down</i>) imperatives
adverbs	giving information about frequency: adverbs of time (e.g. <i>always, never</i>); linking adverbs (e.g. <i>first, then</i>)
prepositions	giving information about place: indicating position, indicating time
it	introductory <i>it</i> : talking about the weather and the time
there	introductory <i>there</i> : introducing something new

7. klase

Language skills

Listening skills

- following narratives and dialogues
- listening and pointing
- listening for the correct order
- listening for picture recognition
- listening for information
- listening for gist
- matching statements with pictures
- matching questions and answers
- sequencing pictures

Reading skills

- scanning
- skimming for gist
- reading for specific information
- reading for matching
- reading for sequencing

Narrating skills

- constructing statements
- describing people and situations

- describing pictures
- giving instructions
- comparing things and people
- discussing problems and experiences
- expressing opinions
- recounting a narrative from picture prompts
- transferring written information into oral
- retelling texts

Speaking skills

- acting out dialogues and stories
- asking and answering questions
- talking about pictures and situations
- giving instructions
- asking for directions
- giving directions
- interviewing people

Writing skills

- completing sentences
- completing paragraphs from word prompts
- compiling sentences from word prompts
- filling in forms
- composing advertisements
- composing statements and descriptions

- composing short stories using models
- converting numbers to words
- ordering sentences
- retelling a story from questions and pictures
- writing recipes following picture and word prompts
- writing short newspaper article following a model
- writing sentences from picture prompts

Corresponding skills

- asking and answering questions
- writing letters using a model
- writing postcards

Language functions

1. Imparting and seeking factual information

- 1.1. identifying (defining) – *It's a car.*
- 1.2. reporting (describing and narrating) – *The car is fast.*
- 1.3. correcting – *No, it's upstairs.*
- 1.4. asking – *What's your name?*
- 1.5. answering questions – *Yes, I do.*

2. Expressing and finding out attitudes

- 2.1. expressing agreement/disagreement with a statement – *That's right/wrong.*
- 2.2. enquiring about agreement/disagreement – *Do you think so?*
- 2.3. denying statements – *I don't travel in winter.*

- 2.4. expressing or denying necessity – *I need a new coat.*
- 2.5. enquiring as to necessity – *Do you need this dictionary?*
- 2.6. expressing obligation – *I must go now.*
- 2.7. enquiring about obligation – *Do you have to learn new words?*
- 2.8. expressing ability/inability – *I can dance.*
- 2.9. enquiring about ability/inability – *Can you ski?*
- 2.10. expressing preference – *I prefer mineral water to soft drinks.*
- 2.11. enquiring about preference – *Do you prefer summer to autumn?*
- 2.12. expressing pleasure/displeasure, happiness/unhappiness – *I'm happy.*
- 2.13. enquiring about pleasure/displeasure, happiness/unhappiness – *Are you happy?*
- 2.14. expressing likes/dislikes – *I like playing games.*
- 2.15. enquiring about likes/dislikes – *Do you like summer?*
- 2.16. expressing interest/lack of interest – *I am interested in sports.*
- 2.17. expressing intention – *I'm going to write a report*
- 2.18. expressing gratitude – *Thank you.*
- 2.19. reacting to an expression of gratitude – *You're welcome.*
- 2.20. offering an apology – *I'm sorry.*
- 2.21. accepting an apology – *That's all right.*
- 2.22 making offers – *Can I help you?*
- 2.23 accepting offers – *Yes, please.*
3. Deciding on courses of action
  - 3.1. suggesting a course of action – *Let's go shopping!*
  - 3.2. agreeing to a suggestion – *O.K.*

3.3. instructing or directing someone to do something – *Close the window, please.*

3.4. requesting assistance – *Help me, please.*

3.5. asking someone for something – *Give me a pen, please.*

4. Socialising

4.1. greeting people – *Good morning!*

4.2. addressing a friend or acquaintance – *Hi! How are you?*

4.3. replying to a greeting – *Hi! I'm fine.*

4.4. introducing someone to someone else (informal) – *This is my friend Jenny.*

4.5. replying to introductions (informal) – *Nice to meet you.*

4.6. congratulating someone – *Happy birthday!*

4.7. taking leave – *Bye-bye!*

5. Communication repair

5.1. signalling non-understanding – *I don't understand.*

5.2. asking for repetition – *Pardon?*

5.3. asking someone to spell something – *Can you spell your surname, please?*

5.4. asking someone to speak more slowly – *Can you speak more slowly, please?*

5.5. spelling out a word or expression

Words

nouns identifying people and things – countable nouns (regular/irregular plurals), uncountable nouns, singular nouns (e.g. *the sun, the past*), plural nouns (e.g. *people, glasses, clothes*), collective nouns (e.g. *family, army*), proper nouns

pronouns referring to people and things without naming them: personal pronouns (*I, you, he, she, it, we, they*), possessive pronouns (*mine, yours, this, hers, its, ours, theirs*), demonstrative pronouns (*this, that, these, those*), indefinite pronouns (*some, any, no, somebody, anybody, nobody*), interrogative pronouns (*who, what, where, why, how*,

	<i>whose, which</i>), object pronouns (<i>me, you, him, her, it, us, them</i>), the generic pronoun <i>one</i>
determiners	identifying what you are talking about – the general way: using the indefinite article <i>a(n)</i> or zero article, the specific way: using the definite article <i>the</i> , using demonstratives <i>this, that, these, those</i> , possessive determiners (<i>my, your, his, her, its, our, their</i>), the indefinite way: using quantifiers <i>many, much, a lot of</i>
adjectives	describing things – qualitative adjectives (e.g. <i>nice, sad, beautiful</i>): comparatives and superlatives
numbers	referring to an exact number of things: cardinal numbers, referring to things in a sequence: ordinal numbers
	verb tenses – the present in general: the simple present; accent on the present: the present progressive; stating a definite time in the past: the simple past; accent on the past: the past progressive; the past in relation to the present: the present perfect; indicating the future with <i>will</i> ; speaking about future arrangements: the present progressive; indicating intentions with <i>going to</i>
verbs	modal verbs – indicating ability (<i>can</i>), indicating permission (<i>can</i>), making an offer (<i>would</i>), making suggestions (<i>should</i>), indicating obligation (<i>must, should, have to</i>)
	phrasal verbs – extending or changing the meaning of verbs (e.g. <i>come in, get up, sit down</i>)
	imperatives
	passive voice – focussing on the thing affected
adverbs	indicating frequency (e.g. <i>always, often, never</i>), linking adverbs (e.g. <i>first, then</i>), formation of adverbs (regular)
prepositions	giving information about place: indicating position, indicating direction; indicating time
it	introductory <i>it</i> : describing a place or situation, talking about the weather and the time
there	introductory <i>there</i> : introducing something new

8. klase

Language skills

Listening skills

- following different types of texts
- listening for details
- listening for gist
- listening for information
- matching questions and answers
- matching statements with pictures

Reading skills

- identifying text type
- scanning for information
- scanning for specific words
- skimming for information
- reading for comprehension
- reading for matching

Narrating skills

- comparing people and things
- correcting false statements
- describing actions
- describing people

- making statements
- telling and retelling stories
- transferring written information into oral

Speaking skills

- acting out dialogues
- acting out roles
- asking about experiences
- asking for directions
- giving directions
- conducting interviews
- discussing experiences
- discussing plans
- discussing problems
- making phone calls

Writing skills

- categorising words into lists
- converting graphical information into verbal
- correcting wrong statements
- expanding sentences
- filling gaps
- filling tables and charts
- ordering sentences to compose a text
- retelling stories from questions and pictures

- composing essays
- composing weather description
- composing reports

Corresponding skills

- asking and answering questions
- writing informal letters
- writing postcards

Language functions

1. Imparting and seeking factual information

- 1.1. identifying (defining) – *It's a city.*
- 1.2. reporting (describing and narrating) – *There are one million inhabitants in Riga.*
- 1.3. asking – *What countries have you visited?*
- 1.4. answering questions – *Yes, I do.*

2. Expressing and finding out attitudes

- 2.1. expressing agreement/disagreement with a statement – *That's right/wrong.*
- 2.2. enquiring about agreement/disagreement – *Do you think so?*
- 2.3. denying statements – *I didn't see the game.*
- 2.4. expressing or denying necessity – *I don't need your help.*
- 2.5. enquiring as to necessity – *Do you need this dictionary?*
- 2.6. expressing obligation – *I must go now.*
- 2.7. enquiring about obligation – *Do you have to write the report?*
- 2.8. expressing ability/inability – *I can ski.*

- 2.9. enquiring about ability/inability – *Can you run faster?*
- 2.10. expressing that something is or is not permitted or permissible – *I can stay up late.*
- 2.11. enquiring whether something is or is not permitted or permissible – *Can I come in?*
- 2.12. granting permission – *Of course, you can.*
- 2.13. expressing preference – *I prefer football to basketball.*
- 2.14. enquiring about preference – *Do you prefer summer to autumn?*
- 2.15. expressing likes/dislikes – *I like partying.*
- 2.16. enquiring about likes/dislikes – *Do you like travelling?*
- 2.17. expressing interest/lack of interest – *I am interested in music.*
- 2.18. expressing intention – *I'm going to visit my friends in England.*
- 2.19. expressing moral obligation – *I have to help mother.*
- 2.20. making offers – *Would you like to have an apple?*
- 2.21. accepting or declining offers – *Yes, please. / No, thanks.*
- 2.22. making suggestions – *You should do exercises.*
- 2.23. expressing gratitude – *Thank you.*
- 2.24. reacting to an expression of gratitude – *You're welcome.*
- 2.25. offering an apology – *I'm sorry.*
- 2.26. accepting an apology – *That's all right.*
3. Deciding on courses of action
  - 3.1. suggesting a course of action – *Let's go shopping!*
  - 3.2. agreeing to a suggestion – *O.K.*
  - 3.3. instructing or directing someone to do something – *Close the window, please.*
  - 3.4. warning others from something – *Be careful! The river is very deep here.*

- 3.5. requesting assistance – *Help me, please.*
- 3.6. inviting someone to do something – *Would you like to join us?*
- 4. Socialising
  - 4.1. greeting people – *Good morning!*
  - 4.2. addressing people – *Hello! How are you?*
  - 4.3. replying to a greeting – *I'm fine, thank you. And you?*
  - 4.4. introducing someone to someone else (informal, formal) – *This is my friend Jenny.*
  - 4.5. replying to introductions (informal, formal) – *Nice to meet you.*
  - 4.6. congratulating someone – *Happy birthday!*
  - 4.7. taking leave – *Bye-bye!*
- 5. Communication repair
  - 5.1. signalling non-understanding – *I don't understand.*
  - 5.2. asking for repetition – *Pardon?*
  - 5.3. asking for confirmation or understanding – *Is it clear?*
  - 5.4. asking for clarification – *Could you explain this word?*
  - 5.5. asking someone to spell something – *Can you spell your surname, please?*
  - 5.6. asking someone to speak more slowly – *Could you speak more slowly, please?*
  - 5.7 spelling out a word or expression

Words

nouns	identifying people and things – countable nouns (regular/irregular plurals), uncountable nouns, singular nouns (e.g. <i>the sun, the past</i>), plural nouns (e.g. <i>people, glasses, clothes</i>), collective nouns (e.g. <i>family, army</i>), proper nouns
pronouns	referring to people and things without naming them: possessive pronouns (<i>mine, yours, this, hers, its, ours, theirs</i>),

	indefinite pronouns (<i>somebody, anybody, nobody, some, any, no</i>), interrogative pronouns (<i>who, what, where, why, how, whose, which</i>), object pronouns (<i>me, you, him, her, it, us, them</i>), the generic pronoun <i>one</i>
determiners	identifying what you are talking about: the general way: using the indefinite article <i>a(n)</i> , the specific way: using the definite article <i>the</i> , the demonstratives <i>this, that, these, those</i> , possessive determiners (<i>my, your, his, her, its, our, their</i>), the indefinite way: using quantifiers (e.g. <i>many, much, a lot of, both of, all of, most of</i>)
adjectives	describing things – qualitative adjectives (e.g. <i>nice, sad, beautiful</i>), classifying adjectives (e.g. <i>full, modern, right</i>), comparatives, superlatives (regular/irregular forms), position of adjectives
numbers	referring to an exact number of things: cardinal numbers, referring to things in a sequence: ordinal numbers, talking about measurement (e.g. <i>km, litres</i>)
	verb tenses – the present in general: the simple present; accent on the present: the present progressive; stating a definite time in the past: the simple past; accent on the past: the past progressive; the past in relation to the present: the present perfect, emphasising the duration of a recent event: the present perfect progressive, events before a particular time in the past: the past perfect, indicating the future with <i>will</i> ; speaking about future arrangements: the present progressive; indicating intentions with <i>going to</i>
verbs	modal verbs – indicating ability (<i>can, be able to</i>), indicating likelihood (<i>will</i>), indicating permission (<i>can</i>), making requests (<i>may</i>), making an offer (<i>will, would</i>), making suggestions (<i>should</i>), indicating obligation (<i>must, should, have to, ought to</i>)
	phrasal verbs – extending or changing the meaning of verbs (e.g. <i>come in, get up, sit down</i>)
	imperatives
	passive voice – focussing on the thing affected
adverbs and adverbial phrases	indicating frequency and time (e.g. <i>always, often</i>), giving information about manner (e.g. <i>carefully, fast</i>), time (e.g. <i>soon, always</i>), linking adverbs (e.g. <i>first, then</i>), formation of adverbs (regular/irregular)
prepositions	giving information about place: indicating position, indicating direction; indicating time
it	impersonal <i>it</i> describing a place or situation, talking about the weather and the time
there	introductory <i>there</i> introducing something new

9. klase

Language skills

Listening skills

- following different types of texts
- listening for details
- listening for gist
- listening for information
- listening for retaining information
- matching questions and answers
- matching sounds and words
- matching statements with pictures

Reading skills

- identifying text type
- scanning for details
- scanning for information
- scanning for specific words
- skimming for gist
- skimming for information
- reading for comprehension
- reading for matching
- reading for sequencing

Narrating skills

- comparing people and things
- correcting false statements
- describing actions and sensations
- describing people
- making statements
- predicting information
- telling and retelling stories
- transferring written information into oral

Speaking skills

- acting out dialogues
- acting out roles
- asking about experiences
- asking for directions
- giving directions
- conducting interviews
- conducting surveys
- discussing experiences
- discussing plans
- discussing possible outcomes
- discussing problems
- giving advice
- giving opinions

- making phone calls

Writing skills

- categorising words into lists
- composing accounts from picture prompts
- converting graphical information into verbal
- correcting wrong statements
- expanding sentences
- expanding texts from notes
- filling gaps
- filling tables and charts
- ordering sentences to compose a text
- retelling stories from questions and pictures
- composing advertisements
- composing essays
- composing poems from scrambled phrases
- composing weather description
- composing reports
- composing stories from word prompts

Corresponding skills

- asking and answering questions
- writing informal letters
- responding to letters
- writing postcards

Language functions

1. Imparting and seeking factual information

- 1.1. identifying (defining) – *It's a city.*
- 1.2. reporting (describing and narrating) – *There are one million inhabitants in Riga.*
- 1.3. asking – *What countries have you visited?*
- 1.4. answering questions – *Yes, I do.*

2. Expressing and finding out attitudes

- 2.1. expressing agreement/disagreement with a statement – *That's right/wrong.*
- 2.2. enquiring about agreement/disagreement – *Do you think so?*
- 2.3. denying statements – *I didn't see the game.*
- 2.4. expressing degrees of probability – *Maybe we'll meet him.*
- 2.5. expressing or denying necessity – *I don't need your help.*
- 2.6. enquiring about necessity – *Do you need this dictionary?*
- 2.7. expressing degrees of certainty – *I am sure that we can find it on the Internet.*
- 2.8. expressing obligation – *I must go now.*
- 2.9. enquiring about obligation – *Do you have to write the report?*
- 2.10. expressing ability/inability – *I can ski.*
- 2.11. enquiring about ability/inability – *Can you run faster?*
- 2.12. expressing that something is or is not permitted or permissible – *I can stay up late.*
- 2.13. enquiring whether something is or is not permitted or permissible – *Can I come in?*
- 2.14. granting permission – *Of course, you can.*
- 2.15. expressing preference – *I prefer football to basketball.*
- 2.16. enquiring about preference – *Do you prefer summer to autumn?*

- 2.17. expressing pleasure/displeasure, happiness/unhappiness – *I'm happy.*
- 2.18. enquiring about pleasure/displeasure, happiness/unhappiness – *Are you happy?*
- 2.19. expressing likes/dislikes – *I like partying.*
- 2.20. enquiring about likes/dislikes – *Do you like travelling?*
- 2.21. expressing satisfaction/dissatisfaction – *This is a very interesting film.*
- 2.22. expressing interest/lack of interest – *I am interested in music.*
- 2.23. expressing intention – *I'm going to visit my friends in England.*
- 2.24. expressing moral obligation – *I have to help mother.*
- 2.25. making offers – *Would you like to have an apple?*
- 2.26. accepting or declining offers – *Yes, please. / No, thanks.*
- 2.27. making suggestions – *You should do exercises.*
- 2.28. expressing hope – *I hope so.*
- 2.29. expressing gratitude – *Thank you.*
- 2.30. reacting to an expression of gratitude – *You're welcome.*
- 2.31. offering an apology – *I'm sorry.*
- 2.32. accepting an apology – *That's all right.*
3. Deciding on courses of action
  - 3.1. suggesting a course of action – *Let's go shopping!*
  - 3.2. agreeing to a suggestion – *O.K.*
  - 3.3. instructing or directing someone to do something – *Close the window, please.*
  - 3.4. warning others from something – *Be careful! The river is very deep here.*
  - 3.5. requesting assistance – *Help me, please.*
  - 3.6. inviting someone to do something – *Would you like to join us?*

3.7. responding to invitation – *O.K.*

4. Socialising

4.1. greeting people – *Good morning!*

4.2. addressing people – *Hello! How are you?*

4.3. replying to a greeting – *I'm fine, thank you. And you?*

4.4. introducing someone to someone else (informal, formal) – *This is my friend Jenny.*

4.5. replying to introductions (informal, formal) – *Nice to meet you.*

4.6. congratulating someone – *Happy birthday!*

4.7. taking leave – *Good-bye!*

5. Communication repair

5.1. signalling non-understanding – *I don't understand.*

5.2. asking for repetition – *Pardon?*

5.3. asking for confirmation or understanding – *Is it clear?*

5.4. asking for clarification – *Could you explain this word?*

5.5. asking someone to spell something – *Can you spell your surname, please?*

5.6. asking someone to speak more slowly – *Could you speak more slowly, please?*

5.7 spelling out a word or expression

Words

nouns	identifying people and things – countable nouns (regular/irregular plurals), uncountable nouns, singular nouns (e.g. <i>the sun, the past</i>), plural nouns (e.g. <i>people, glasses, clothes</i>), collective nouns (e.g. <i>family, army</i>), proper nouns, -ing nouns, compound nouns (e.g. <i>bus stop, film star</i>)
pronouns	referring to people and things without naming them: possessive pronouns (<i>mine, yours, this, hers, its, ours, theirs</i>), indefinite pronouns (<i>somebody, anybody, nobody, some, any, no</i>), interrogative pronouns (<i>who, what, where, why</i>),

	<i>how, whose, which</i>), object pronouns (<i>me, you, him, her, it, us, them</i>), the generic pronoun <i>one</i>
determiners	identifying what you are talking about: the general way: using the indefinite article <i>a(n)</i> , the specific way: using the definite article <i>the</i> , the demonstratives <i>this, that, these, those</i> , possessive determiners (<i>my, your, his, her, its, our, their</i>), the indefinite way: using quantifiers (e.g. <i>many, much, a lot of, both of, all of, most of</i>)
adjectives	describing things – qualitative adjectives (e.g. <i>nice, sad, beautiful</i>), classifying adjectives (e.g. <i>full, modern, right</i>), comparatives, superlatives (regular/irregular forms), position of adjectives
numbers	referring to an exact number of things: cardinal numbers, referring to things in a sequence: ordinal numbers, talking about measurement (e.g. <i>km, litres</i>)
verbs	verb tenses – the present in general: the simple present; accent on the present: the present progressive (exceptions: <i>feel, smell, taste, see, hear</i>); stating a definite time in the past: the simple past; accent on the past: the past progressive; the past in relation to the present: the present perfect, emphasising the duration of a recent event: the present perfect progressive, events before a particular time in the past: the past perfect, describing something in the past that no longer exists or happens: used to; indicating the future with <i>will</i> ; speaking about future arrangements: the present progressive; indicating intentions with <i>going to</i> modal verbs – indicating ability (<i>can, be able to</i>), expressing possibility (<i>might</i>), indicating likelihood (<i>will</i>), indicating permission (<i>can</i>), making requests (<i>may</i>), making an offer (<i>will, would</i>), making suggestions (<i>should</i>), indicating obligation (<i>must, should, have to, ought to</i>) phrasal verbs – extending or changing the meaning of verbs (e.g. <i>come in, get up, sit down</i>) imperatives passive voice – focussing on the thing affected
adverbs and adverbial phrases	indicating frequency and time (e.g. <i>always, often</i>), giving information about manner (e.g. <i>carefully, fast</i>), time (e.g. <i>soon, always</i>), place (e.g. <i>around, downstairs</i>), degree (e.g. <i>well, terribly</i>), linking adverbs (e.g. <i>although, however</i>), indefinite adverbs of position (<i>somewhere, everywhere</i>), formation of adverbs (regular/irregular); comparatives and superlatives
prepositions	giving information about place: indicating position, indicating direction; indicating time
it	impersonal <i>it</i> describing a place or situation, talking about the weather and the time

there introductory *there* introducing something new

Mācību satura apguves secību nosaka, pamatojoties uz interešu lokiem, skatījumu pašam uz sevi, uz citiem un apkārtējo pasauli. Saskaņā ar *Svešvalodu mācību priekšmetu standartu*

6. klases skolēnu interešu loki ir:

- es brīnišķīgajā pasaulē,
- es, tu un citi,
- es veidoju savas mājas,
- es par tevi rūpēšos,
- es tā gribu un varu,
- tas ir kaut kas jauns,
- mans bagātību krājums.

7.–9. klases skolēnu interešu loki ir:

- es, citi, ikdiena un savstarpējās attiecības,
- es, citi, brīvais laiks un savstarpējās attiecības,
- es, citi, skola un savstarpējās attiecības,
- es, citi, tehnika un informatīvā sabiedrība,
- es, citi, daba un sociālā vide,
- es, citi un kultūru daudzveidība.

Katrā interešu lokā ir vairāki temati, kuru apguves secība var tikt nedaudz variēta, ievērojot konkrētās klases skolēnu intereses un izvēlēto mācību līdzekli.

Mācību satura apguves secība un apguvei paredzētais laiks

Skolotājs izstrādā savu tematisko plānu atbilstoši skolēnu spējām, zināšanu līmenim, interesēm un *Valsts pamatizglītības standartā, Pamatizglītības standartā svešvalodā* izvirzītajām prasībām, kā arī stundu paraugplānam, kas nosaka mācību stundu skaitu viena mācību gada laikā. Dažādos mācību līdzekļu kompleksos tiek izmantoti atšķirīgi ceļi, kā realizēt izvirzītos mērķus un uzdevumus. Katra mācību līdzekļu komplekta autors/autori ievēro noteiktu secību valodas struktūru un vārdu krājuma apguvei, sniedzot nepieciešamo vingrinājumu un pārbaudes darbu klāstu apgūtās vielas atkārtošanai un nostiprināšanai, tomēr katrā mācību līdzekļu komplektā šī secība var būt atšķirīga. Lai sasniegtu *Valsts pamatizglītības standartā, Pamatizglītības standartā svešvalodā* izvirzītās prasības, katram skolotājam jāsalīdzina mācību līdzekļu komplekta saturs ar iepriekšminēto dokumentu saturu un vajadzības gadījumā jāpapildina savs tematiskais plāns ar mācību vielu, kuras trūkst konkrētajā mācību līdzekļu komplektā. Vienu gramatikas struktūru var apgūt vienā vai vairākos tematos, savukārt, izmantojot vienu tematu, var apgūt vairākas gramatikas struktūras.

Mācību satura apguves secības tabulā nav atsevišķi izdalītas valodas komunikatīvās un sociokultūru kompetences, jo katrā tematā tās tiek apgūtas pilnībā vai gandrīz pilnībā. Tās ir apkopotas tabulā *Mācību priekšmeta apguves pamatprasības*.

Mācību priekšmetu un stundu paraugplānā angļu valodas apguvei 6.klasē ir paredzētas 2 stundas nedēļā – 70 stundas mācību gadā – un no 7. līdz 9. klasei ir paredzētas 3 stundas nedēļā – 105 stundas mācību gadā. Programmas paraugā katram tematam ir atvēlēts noteikts stundu skaits, kuru skolotājs nepieciešamības gadījumā var nedaudz mainīt – apmēram 15 stundas ir atstātas rezervē.

6. klase

Areas of interest	Topics	Grammar	Functions
I'm in a wonderful world – 10 lessons	My school, seasons, weather, food, shopping, travelling	countable and uncountable nouns, object pronouns, indefinite pronouns, adjectives, articles, prepositions, present simple, past simple, future, numbers	describing, enquiring about and expressing likes/dislikes, asking and answering, asking for repetition, expressing and reacting to an expression of gratitude, offering and accepting an apology, asking someone for something, making an offer and responding to it, offering and accepting an apology
I, you and others – 10 lessons	Myself, my family, friends, daily routines, famous people	personal pronouns, demonstrative pronouns, possessive determiners, quantifiers, numbers, present simple, present progressive, past simple, imperatives, the introductory <i>it</i>	asking and answering, identifying, greeting people and replying to greetings, taking leave, enquiring about and expressing likes/dislikes, congratulating, denying statements, enquiring about and expressing obligation

Areas of interest	Topics	Grammar	Functions
I create my home – 8 lessons	My house/flat, my room	countable and uncountable nouns, demonstrative pronouns, adjectives, articles, prepositions, present simple, numbers	describing, asking and answering, denying statements, enquiring about and expressing preference, making offers and responding to them, expressing and asking about necessity
I'll take care of you – 10 lessons	My family, my pets	personal pronouns, object pronouns, adjectives, articles, present simple, future, adverbs and adverbials, the introductory <i>there</i>	describing, asking and answering, instructing or directing someone to do something, requesting assistance, asking someone for something, expressing gratitude and reacting to it
I want it and I can do it – 10 lessons	My free time, interests, sports	countable and uncountable nouns, plural nouns, quantifiers, adjectives, articles, present progressive, past simple, imperatives, numbers	enquiring about and expressing likes/dislikes, asking and answering, denying statements, expressing agreement/disagreement with a statement, enquiring about and expressing ability/disability, suggesting a course of action and responding to it
This is something new – 10 lessons	Wild animals, holidays, other countries	countable and uncountable nouns, collective nouns, articles, present simple, future, prepositions	describing, asking and answering, expressing agreement/disagreement with a statement, making offers and responding to them
My treasures – 7 lessons	Hobbies	countable and uncountable nouns, articles, present simple, prepositions	describing, asking and answering, enquiring about and expressing likes/dislikes, denying statements

7. klase

Areas of interest	Topics	Grammar	Functions
I, others, everyday life and relationships – 15 lessons	Family, friends, famous people, everyday life, life in the country and town	personal pronouns, demonstrative pronouns, possessive determiners, quantifiers, numbers, present simple, present progressive, past simple, past progressive, phrasal verbs, passive voice, the introductory <i>it</i> , the introductory <i>there</i>	asking and answering, identifying, enquiring about and expressing likes/dislikes, greeting people and replying to greetings, taking leave, enquiring about and expressing obligation, asking someone for something
I, others, free time and relationships – 15 lessons	Free time, sports, interests, hobbies, travelling, meeting people	countable and uncountable nouns, object pronouns, adjectives, articles, prepositions, present simple, past simple, present perfect, past progressive, future, numbers	describing, enquiring about and expressing likes/dislikes, asking and answering, greeting people and replying to greetings, taking leave, offering and accepting an apology, asking someone for something, making an offer and responding to it, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, inviting someone to do something
I, others, school and relationships – 10 lessons	Studies, school, class	countable and uncountable nouns, demonstrative pronouns, adjectives, articles, prepositions, present simple, present perfect, past simple, imperatives, numbers	describing, asking and answering, denying statements, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, asking for confirmation of understanding
I, others, technologies and information society – 12 lessons	Computers, TV, the radio	personal pronouns, object pronouns, adjectives, articles, present simple, present perfect, future, adverbs, the introductory <i>there</i>	describing, asking and answering, instructing or directing someone to do something, requesting assistance, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, asking for confirmation of understanding, expressing satisfaction/dissatisfaction, expressing hope
I, others, nature and social environment – 15 lessons	Family, house chores, nature	countable and uncountable nouns, plural nouns, adjectives, articles, present progressive, past simple, imperatives, numbers	enquiring about and expressing likes/dislikes, asking and answering, denying statements, expressing agreement/disagreement with a statement, enquiring about and expressing ability/disability, suggesting a course of action and responding to it, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission

Areas of interest	Topics	Grammar	Functions
I, others and variety of cultures – 15 lessons	Holidays, culture events	countable and uncountable nouns, collective nouns, articles, present simple, present perfect, future, prepositions,	describing, asking and answering, expressing agreement/disagreement with a statement, making offers and responding to them, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, asking for confirmation of understanding, expressing satisfaction/dissatisfaction

8. klase

Areas of interest	Topics	Grammar	Functions
I, others, everyday life and relationships – 15 lessons	Family, friends, everyday life, work and professions, famous people's biographies	personal pronouns, demonstrative pronouns, possessive determiners, quantifiers, numbers, present simple, present progressive, present perfect, past simple, past progressive, past perfect, phrasal verbs, passive voice, the introductory <i>it</i> , the introductory <i>there</i>	asking and answering, identifying, greeting people and replying to greetings, taking leave, enquiring about and expressing likes/dislikes, congratulating, enquiring about and expressing obligation, warning others from something, inviting someone to do something
I, others, free time and relationships – 15 lessons	Free time, sports, interests, weekends, travelling, meeting people	countable and uncountable nouns, object pronouns, indefinite pronouns, the generic pronoun <i>one</i> , adjectives, articles, prepositions, present simple, present perfect, past simple, future, numbers	describing, enquiring about and expressing likes/dislikes, asking and answering, greeting people and replying to greetings, taking leave, offering and accepting an apology, asking someone for something, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, inviting someone to do something, expressing degrees of probability
I, others, school and relationships – 10 lessons	Studies, school, class	countable and uncountable nouns, demonstrative pronouns, adjectives, articles, prepositions, present simple, present perfect, past simple, past perfect; imperatives	describing, asking and answering, denying statements, asking for repetition, expressing and asking about necessity, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, asking for confirmation of understanding
I, others, technologies and information society – 12 lessons	Computers and the Internet	personal pronouns, object pronouns, adjectives, articles, present simple, present perfect, future, adverbs and adverbial phrases, the introductory <i>there</i>	describing, asking and answering, instructing or directing someone to do something, requesting assistance, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, asking for confirmation of understanding
I, others, nature and social environment – 15 lessons	Family, town and country life, nature protection	countable and uncountable nouns, plural nouns, adjectives, articles, present progressive, present perfect, past simple, numbers	enquiring about and expressing likes/dislikes, asking and answering, denying statements, expressing agreement/disagreement with a statement, suggesting a course of action and responding to it, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission

Areas of interest	Topics	Grammar	Functions
I, others and variety of cultures – 12 lessons	Holidays, people from different countries	countable and uncountable nouns, collective nouns, articles, present simple, present perfect, future	describing, asking and answering, expressing agreement/disagreement with a statement, making offers and responding to them, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission,

9. klase

Areas of interest	Topics	Grammar	Functions
I, others, everyday life and relationships – 15 lessons	Family, friends, everyday life, work, famous people's biographies, life styles	personal pronouns, demonstrative pronouns, possessive determiners, quantifiers, numbers, present simple, present progressive, present perfect, past simple, past progressive, past perfect, phrasal verbs, passive voice, the introductory <i>it</i> , the introductory <i>there</i>	asking and answering, identifying, greeting people and replying to greetings, taking leave, enquiring about and expressing likes/dislikes, congratulating, denying statements, enquiring about and expressing obligation, expressing degrees of certainty, warning others from something, inviting someone to do something
I, others, free time and relationships – 15 lessons	Free time, sports, interests, travelling, meeting people	countable and uncountable nouns, -ing nouns, object pronouns, indefinite pronouns, the generic pronoun <i>one</i> , adjectives, articles, prepositions, present simple, present perfect, past simple, past progressive, future, numbers	describing, enquiring about and expressing likes/dislikes, asking and answering, expressing and reacting to an expression of gratitude, offering and accepting an apology, asking someone for something, making an offer and responding to it, offering and accepting an apology, asking for confirmation of understanding, expressing satisfaction/dissatisfaction, expressing degrees of probability
I, others, school and relationships – 10 lessons	Studies, school, class	countable and uncountable nouns, demonstrative pronouns, adjectives, articles, prepositions, present simple, present perfect, past simple, past perfect, past perfect progressive, numbers	describing, asking and answering, denying statements, asking for repetition, expressing and asking about necessity, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, asking for confirmation of understanding, expressing satisfaction/dissatisfaction, expressing hope
I, others, technologies and information society – 12 lessons	Computers and the Internet, mass media, copyrights	personal pronouns, object pronouns, adjectives, articles, present simple, present perfect, past with <i>used to</i> , future, adverbs and adverbial phrases, the introductory <i>there</i>	describing, asking and answering, instructing or directing someone to do something, requesting assistance, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, asking for confirmation of understanding, expressing satisfaction/dissatisfaction, expressing hope
I, others, nature and social environment – 15 lessons	Family, house chores, town, nature, nature protection	countable and uncountable nouns, plural nouns, adjectives, articles, present progressive, present perfect, past simple, imperatives, numbers	enquiring about and expressing likes/dislikes, asking and answering, denying statements, expressing agreement/disagreement with a statement, enquiring about and expressing ability/disability, suggesting a course of action and responding to it, enquiring whether and expressing that

Areas of interest	Topics	Grammar	Functions
			something is permitted or permissible, granting permission
I, others and variety of cultures – 12 lessons	Holidays, culture events, people from different countries	countable and uncountable nouns, collective nouns, -ing nouns, articles, present simple, present perfect, past with <i>used to</i> , future, prepositions	describing, asking and answering, expressing agreement/disagreement with a statement, enquiring whether and expressing that something is permitted or permissible, granting permission, asking for confirmation of understanding, expressing satisfaction/dissatisfaction

Sasniedzamais rezultāts

Mācību priekšmeta apguves pamatprasības ir sadalītas vairākās daļās – valodas komunikatīvā kompetence, sociokultūru kompetence un mācīšanās kompetence. *Pamatizglītības standartā svešvalodā* ir noteiktas pamatprasības katram mācību posmam pa līmeņiem, programmas paraugā šīs prasības ir noteiktas pa klasēm.

Valodas komunikatīvā kompetence

6. klase	7. klase	8. klase	9. klase
Klausīšanās			
Stāstījumos un sarunās sadzird meklējamo informāciju un saprot teksta galveno domu. Sadzird pazīstamus vārdus un frāzes, vienkāršus teikumus, kas attiecas uz sevi, ģimeni, draugiem, skolu, brīvo laiku un savu tuvāko apkārtni. Atrod dzirdētajam tekstam atbilstošo attēlu.	Stāstījumos un sarunās sadzird un saprot teksta galveno domu. Uztver nepieciešamo informāciju. Saklausa un saprot bieži lietojamus teikumus, kas attiecas uz sevi, ģimeni, draugiem, skolu, brīvo laiku savu tuvāko apkārtni, sociālo un kultūras vidi. Sadzird atbildes uz iepriekš dotajiem jautājumiem.	Stāstījumos un sarunās sadzird un saprot teksta galveno domu. Saklausa un saprot informāciju, kas sniegta skaidrā standarta valodā. Sadzird atbildes uz iepriekš dotajiem jautājumiem. Uztver un saprot televīzijas un radio programmās sniegto informāciju, kas attiecas uz sevi, savu tuvāko apkārtni, sociālo un kultūras vidi.	Stāstījumos un sarunās sadzird un saprot teksta galveno domu un svarīgākās detaļas. Saklausa un saprot informāciju, kas sniegta skaidrā standarta valodā, izprot tās argumentāciju. Sadzird atbildes uz iepriekš dotajiem jautājumiem. Uztver un saprot televīzijas un radio programmās, kā arī kinofilmās standarta valodā sniegto informāciju.
Lasišana			
Stāstījumos, dialogos, īsos aprakstos saprot pazīstamus vārdus un vienkāršus teikumus par sevi un savu tuvāko apkārtni. Saprot teksta galveno domu. Atrod nepieciešamo informāciju. Savieto teksta daļas loģiskā secībā.	Saprot vienkāršus tekstus un atrod sev nepieciešamo informāciju stāstījumos, dialogos, informatīvos tekstos, aprakstos, dzejoļos, vēstulēs, sludinājumos, ēdienkartēs un sarakstos. Pārskata tekstu, lai atrastu nepieciešamo informāciju, uzmanīgi lasa tekstu, lai atbildētu uz detalizētiem jautājumiem.	Saprot vienkāršus tekstus, kas attiecas uz sevi, sev tuvāko apkārtni, sociālo un kultūras vidi, un atrod tajos sev nepieciešamo informāciju, nosaka teksta veidu. Pārskata tekstu, lai atrastu nepieciešamo informāciju, uzmanīgi lasa tekstu, lai atbildētu uz detalizētiem un vispārīgiem jautājumiem.	Saprot dažādus tekstus un atrod sev nepieciešamo informāciju autentiskos tekstos, nosaka teksta veidu. Pārskata tekstu, lai atrastu nepieciešamo informāciju, uzmanīgi lasa tekstu, lai atbildētu uz detalizētiem un vispārīgiem jautājumiem. Izprot rakstus par mūsdienu problēmām un autora attieksmi pret tām.
Stāstīšana			
Izsaka vienkāršus apgalvojumus. Stāsta par sevi un savu tuvāko apkārtni, izmantojot vienkāršas frāzes	Stāsta par sevi un savu tuvāko apkārtni, izmantojot saistītas frāzes un teikumus. Salīdzina attēlus un	Izmantojot vienkāršus teikumus, stāsta par sevi un savu tuvāko apkārtni. Salīdzina attēlus un cilvēkus. Izsakās	Detalizēti stāsta par sevi un savu tuvāko apkārtni, sociālo un kultūras vidi, izmantojot saistītas frāzes un

6. klase	7. klase	8. klase	9. klase
un teikumus. Apraksta attēlus. Dod vienkāršus norādījumus. Nosauc vārdus pa burtiem.	cilvēkus. Runā par attēliem un problēmām. Izsaka savu viedokli. Veido stāstījumu, izmantojot doto informāciju vai attēlus. Pārstāsta izlasīto.	par dažādām ikdienas situācijām un problēmām. Runā par priekšrocībām un trūkumiem interešu lokos. Veido stāstījumu, izmantojot doto informāciju vai attēlus. Pārstāsta izlasīto un izsaka savu viedokli par to.	teikumus. Salīdzina attēlus un cilvēkus. Izsaka savu viedokli un izjūtas par dažādām ikdienas situācijām un problēmām. Runā par priekšrocībām un trūkumiem interešu lokos. Veido stāstījumu, izmantojot doto informāciju vai attēlus. Pārstāsta izlasīto.
Sarunāšanās			
Izmanto frāzes un vienkāršus teikumus, lai pajautātu un atbildētu uz jautājumiem par sevi un savu tuvāko apkārtni. Piedalās sarunā, ja partneris nepieciešamības gadījumā atkārtoti teikto un palīdz atrast vajadzīgos vārdus.	Jautā un atbild uz jautājumiem par sevi un savu tuvāko apkārtni. Piedalās sarunās par attēliem, pazīstamām situācijām un problēmām. Jautā un dod norādījumus. Lieto pieklājības formas. Uzsāk sarunu un to uztur, ja partneris nepieciešamības gadījumā atkārtoti teikto.	Jautā un atbild uz jautājumiem par sevi un savu tuvāko apkārtni. Izsaka savas domas un viedokli. Jautā un dod norādījumus. Lieto pieklājības formas. Piedalās sarunā par ikdienā un ceļojumos raksturīgām situācijām.	Jautā un atbild uz jautājumiem par sevi un savu tuvāko apkārtni. Izsaka savas domas un viedokli. Piedalās sarunās par pazīstamām situācijām, problēmām, sociālo un kultūras vidi. Jautā un dod norādījumus. Lieto pieklājības formas. Uzsāk sarunu par ikdienā un ceļojumos raksturīgām situācijām un spēj to uzturēt.
Rakstīšana			
Raksta vienkāršus teikumus par sevi un savu tuvāko apkārtni. Pabeidz teikumus, veido teikumus no dotajiem vārdiem. Veido īsus aprakstus, izmantojot dotos attēlus un vārdus. Izpilda veidlapas ar informāciju par sevi un savas tuvākās apkārtnes cilvēkiem.	Raksta par sevi un savu tuvāko apkārtni. Pabeidz teikumus un stāstījumus, veido teikumus no dotajiem vārdiem. Veido aprakstus un īsus stāstus, izmantojot dotos attēlus un jautājumus. Raksta īsus stāstus, izmantojot paraugu. Izpilda veidlapas ar informāciju par sevi un savas tuvākās apkārtnes cilvēkiem.	Raksta par sevi un savu tuvāko apkārtni. Veido aprakstus un īsus stāstus, izmantojot dotos attēlus, vārdus, teikumus, teksta fragmentus, jautājumus. Izmantojot paraugu, raksta esejas un stāstus. Izpilda veidlapas, tabulas, grafikus un pārveido tajos sniegto informāciju verbālā formā. Labo kļūdas tekstā.	Raksta par dažādām problēmām un situācijām. Veido aprakstus un īsus stāstus, izmantojot dotos attēlus, vārdus, teikumus, teksta fragmentus, jautājumus. Izmantojot paraugu, raksta avīzrakstus, esejas un stāstus. Izpilda veidlapas, tabulas, grafikus un pārveido tajos sniegto informāciju verbālā formā. Labo kļūdas tekstā.
Sarakstīšanās			
Ar ļoti vienkāršiem teikumiem raksta un atbild citiem ar nelielu zīmīti par	Raksta īsas privātas vēstules, lietojot atbilstošu uzrunu un vēstules adresātu.	Raksta privātas vēstules, lietojot atbilstošu uzrunu un vēstules adresātu,	Raksta privātas vēstules, atbild uz saņemtajām neformālajām vai

6. klase	7. klase	8. klase	9. klase
sevi un savu tuvāko apkārtni.		ja tās attiecas uz sevi un savu tuvāko apkārtni.	formālajām vēstulēm, lietojot atbilstošu valodas izteiksmes formu un stilu.

Sociokultūras kompetence

6. klase	7. klase	8. klase	9. klase
Saziņa daudz kultūru pasaulē			
<p>Prot nosaukt zemes, kurās angļu valoda ir valsts valoda, un pastāstīt par tām, prot parādīt šīs valstis uz kartes un pastāstīt par svētkiem šajās valstīs. Saredz līdzības un atšķirības savas valsts un angļu valodā runājošo valstu kultūras tradīcijās. Savu rīcību dažreiz var pieskaņot attiecīgās kultūras prasībām.</p>	<p>Prot nosaukt un pastāstīt par zemēm, kurās angļu valoda ir valsts valoda, un šo zemju iedzīvotāju paradumiem un tradīcijām. Saredz līdzības un atšķirības savas valsts un angļu valodā runājošo valstu kultūras tradīcijās. Savus jautājumus un atbildes pieskaņo attiecīgās kultūras prasībām atbilstoši saziņas situācijai.</p>	<p>Prot nosaukt un pastāstīt par zemēm, kurās angļu valoda ir valsts valoda, atsevišķām to kultūras vērtībām, šo zemju iedzīvotāju paradumiem un tradīcijām. Saredz līdzības un atšķirības savas valsts un angļu valodā runājošo valstu kultūras tradīcijās. Savus jautājumus un atbildes pieskaņo attiecīgās kultūras prasībām atbilstoši saziņas situācijai.</p>	<p>Prot nosaukt un pastāstīt par zemēm, kurās angļu valoda ir valsts valoda, to kultūras vērtībām, iedzīvotāju paradumiem un uzskatiem, salīdzināt tos ar situāciju Latvijā. Saredz un izprot līdzības un atšķirības savas valsts un angļu valodā runājošo valstu kultūras tradīcijās. Savu rīcību pieskaņo attiecīgās kultūras prasībām atbilstoši saziņas situācijai.</p>
Sadarbība			
<p>Uzklausa svešvalodā sniegto informāciju, dažreiz izsaka savu viedokli. Veic nelielus projekta darbus, ievērojot sadarbības noteikumus. Sadarbībā ar citiem izgatavo un lieto valodas apguvei nepieciešamos materiālus.</p>	<p>Uzklausa svešvalodā sniegto informāciju un interesējas par citu viedokļiem un uzskatiem. Sadarbībā ar citiem plāno, veic un novērtē mācību darbu, pārbauda iegūtās informācijas pilnīgumu ar jautājumiem: kas, kad, kur, uz kuriem, ko, kā?</p>	<p>Uzklausa svešvalodā sniegto informāciju un interesējas par citu viedokļiem un uzskatiem. Kontakto ar vienaudžiem un pieaugušajiem pieņem viedokļu daudzveidību. Sadarbībā ar citiem plāno, veic un novērtē mācību darbu, pārbauda iegūtās informācijas pilnīgumu ar jautājumiem: kas, kad, kur, uz kuriem, ko, kā?</p>	<p>Uzklausa svešvalodā sniegto informāciju un interesējas par citu viedokļiem un uzskatiem. Publiski izsaka savu viedokli un uzņemas personisku atbildību par saviem vārdiem un rīcību. Kontakto ar vienaudžiem un pieaugušajiem pieņem viedokļu daudzveidību. Sadarbībā ar citiem plāno, veic un novērtē projekta darbu, ievērojot sadarbības noteikumus un cenšoties atbildēt uz jautājumiem: ko es nezināju, ko nezināja citi, ko es uzzināju, ko uzzināja citi, ko es gribu uzzināt, ko – citi?</p>

Mācīšanās kompetence

6. klasei	7.–9. klasei
<p>Dažādās saziņas situācijās lieto vienkāršas frāzes un izteicienus gan mācību stundās, gan ārpus tām.</p> <p>Izmanto iegūtās citu mācību priekšmetu zināšanas un mācīšanās prasmes, veicot uzdevumus, kuriem līdzīgus jau ir pildījis dzimtajā valodā.</p> <p>Dažādās saziņas situācijās mācās izmantot tām atbilstošas stratēģijas – pārfrāzēšanu, pārjautāšanu, atgriešanos pie teiktā, aprakstu, “ķermeņa valodas” lietošanu – un paņēmienus, kā kompensēt nesaprotamas valodas vienības.</p> <p>Saprot vienkāršus norādījumus un uzdevumu formulējumus un veic atbilstošas fiziskas vai verbālas darbības, to veikšanai izvēlas efektīvus un sev piemērotus paņēmienus.</p> <p>Valodas apgūvē izmanto daudzveidīgu vizuālo un verbālo informāciju savā tuvākajā apkārtnē, lieto bilingvālas vai monolingvālas vārdnīcas, novērtē un apmainās ar informāciju klasē.</p> <p>Vērtē un pilnīgo savas valodas prasmes, analizējot savas un citu kļūdas.</p>	<p>Atbilstošās situācijās lieto literāro angļu valodu gan mācību stundās, gan ārpus tām.</p> <p>Izmanto personisko pieredzi, iegūtās citu mācību priekšmetu zināšanas un mācīšanās prasmes, veicot dažādus uzdevumus.</p> <p>Dažādās saziņas situācijās izmanto tām atbilstošas stratēģijas – pārfrāzēšanu, pārjautāšanu, atgriešanos pie teiktā, aprakstu, “ķermeņa valodas” lietošanu – saziņas veidošanai un uzturēšanai, ievērojot saziņas kultūras un morāles normas.</p> <p>Saprot norādījumus un uzdevumu formulējumus un veic atbilstošas darbības, to veikšanai izvēlas efektīvus un sev piemērotus paņēmienus, kā arī izmanto dažādus grafiskus un verbālus informācijas avotus.</p> <p>Valodas apgūvē plaši un mērķtiecīgi izmanto daudzveidīgus informācijas avotus, lieto monolingvālas vārdnīcas un citu izziņas literatūru, novērtē, analizē un apmainās ar informāciju klasē.</p> <p>Apzināti izvērtē un pilnīgo savas valodas prasmes, analizējot savas un citu kļūdas, to rašanās iemeslus un meklējot optimālus novēršanas paņēmienus.</p>

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Skolēna mācību sasniegumi jāvērtē daudzpusīgi un objektīvi, lai realizētu:

- prasību atklātības un skaidrības principu, kontrolējot mācību priekšmeta standartā noteikto obligātā mācību satura apguves pamatprasību apguvi;
- pozitīvo sasniegumu summēšanas principu, reģistrējot pozitīvos sasniegumus visos mācību sasniegumu vērtēšanas līmeņos – zināšanu iegaumēšanas un sapratnes, to lietošanas un patstāvīgas produktīvas darbības līmenī;
- vērtējuma atbilstības principu, dodot skolēnam iespēju apliecināt savas zināšanas un prasmes visiem mācību sasniegumu vērtēšanas līmeņiem atbilstošos uzdevumos, jautājumos, piemēros un situācijās;
- vērtējuma noteikšanai izmantoto veidu dažādības principu, izmantojot pārbaudes rakstos, mutvārdos un kombinēti, individuālo un grupas sasniegumu vērtēšanu un dažādus pārbaudes darbus (piemēram, diagnosticējošie darbi, kontroldarbi, praktiskie darbi, projektu darbi, ieskautes, eksāmeni);
- vērtēšanas regularitātes principu, lai skolēnu un viņa vecākus informētu par iegūtajām zināšanām, apgūtajām prasmēm un mācību sasniegumu attīstības dinamiku;
- vērtējuma obligātuma principu, izvirzot prasību, lai skolēns iesaistītos mācību procesā un iegūtu savām spējām atbilstošu vērtējumu.

Vērtētājs var būt pats skolēns, klasesbiedri, skolotājs (iekšējā vērtēšana); skolas administrācija, vecāki, eksperti, valsts un pašvaldības institūcijas (ārējā vērtēšana).

Vērtēšana ir mācību procesa sastāvdaļa, tāpēc veicama visā mācību laikā, izvēloties piemērotāko vērtēšanas vietu mācību procesā, vērtēšanas mērķi, vērtēšanas metodisko paņēmieni, vērtējuma atspoguļošanas veidu (sk. tabulu).

Vērtēšanas formas		Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Piemēri	Vērtējuma atspoguļošanas veids
Pēc vietas mācību procesā	Pēc mērķa			
Ievadvērtēšana Notiek pirms mācību sākuma. Dod informāciju par skolēnu sagatavotības līmeni, uzsākot tēmu, kursu u. tml.	Diagnosticējošā vērtēšana: sākotnējā rezultāta noteikšana mācību procesa, tēmas apguves uzsākšanai; skolēnu motivēšana aktīvam mācību darbam; skolēna un skolotāja sadarbības formu saskaņošana, mācību mērķu un uzdevumu precizēšana.	Aptauja	Questionnaire: <i>Where do you see/hear English? Do your parents know English?</i>	"Ieskaitīts"/ "neieskaitīts" vai aprakstoši
		Neformāls vērtējums mutvārdos vai rakstos	Discuss: <i>What do we want to learn about Great Britain? What projects can we work out?</i>	
		Prāta vētra	Brainstorm: <i>What animals can you name in English? Which of them live in the Riga Zoo?</i>	
		Mācību līgums	Contracting: <i>I agree to read a story at home and write a report every month because I wish to improve my word stock. The teacher will read and evaluate my reports.</i>	

Vērtēšanas formas		Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Piemēri	Vērtējuma atspoguļošanas veids
Pēc vietas mācību procesā	Pēc mērķa			
Kārtējā vērtēšana Notiek mācību laikā; ir mācību procesa operatīva un motivējoša atgriezeniskā saite.	Formatīvā vērtēšana: skolēnu sasniegumu noteikšana ar nolūku tos uzlabot; mācību procesa norises, mācību mērķa, izmantoto mācību metožu atbilstības kontrole un saskaņošana; skolēna objektīva pašvērtējuma un atbildības veicināšana.	Neformāls vērtējums mutvārdos vai rakstos	Discuss: <i>What have we learnt about Great Britain?</i>	"Ieskaitīts"/ "neieskaitīts"
		Darbu mapes (portfolio)	Portfolio: compilation of home assignments, projects, materials gathered and used	
		Pašvērtējums	Self-assessment: <i>Now I can speak about my plans and intentions for the future.</i>	
		Mācību darba analīze	Analysis: <i>Which tasks and assignments were the most interesting? Which were the most useful? Which were the most difficult?</i>	
		Pāru/grupu darba vērtējums	Evaluation of pair/group work: <i>How successful was the group work? What would you change next time?</i>	
		Vērtēšana pēc kritērijiem	True/False test: <i>The oldest university in Great Britain is Cambridge University.</i>	

Vērtēšanas formas		Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Piemēri	Vērtējuma atspoguļošanas veids
Pēc vietas mācību procesā	Pēc mērķa			
Nobeiguma vērtēšana Notiek mācību tēmas vai kursa beigās. Nosaka, kā īstenotas mācību priekšmeta standarta prasības.	Summatīvā vērtēšana: skolēnu zināšanu un prasmju apguves līmeņa noteikšana, beidzot tēmu, mācību gadu, kursu.	Kontroldarbs valodas komunikatīvajā kompetencē	Test: <i>use the appropriate tense; listen to the recording and answer the questions; write an essay; read the text and do multiple choice task.</i>	Ballēs
		Ieskaite darbs 9.kl.	Testing all four language skills and language use with two tasks.	

Izvēloties pārbažu saturu, ieteicams kombinēt formālās pārbaudes metodes (pārbaudes darbi rakstos) un autentiskās metodes, kurās nozīmīga vieta atvēlēta skolēna praktiskajam sniegunam (priekšnesumam), tādējādi nodrošinot gan apgūtā mācību satura kontroli, gan nosakot sasniegtos mācību mērķus un uzdevumus. Mācību satura kontrolei biežāk paredzēta ievadvērtēšana un kārtējā vērtēšana; nobeiguma vērtēšanā jāakcentē mācību mērķu un uzdevumu pārbaude. Vērtēšana un mācību process notiek vienlaikus, tāpēc nav iespējams tiešii nodalīt vērtēšanas metodes no citām mācību satura apguves metodēm.

Skolotājs savus veidotos darbus pārsvārā vērtē pēc kritērijiem (vērtēšanas kritērijus nosaka skolotājs pats atkarībā no mācību priekšmeta satura un mācību procesa organizācijas vai saskaņā ar izglītības iestādes izstrādāto izglītības programmu, vai saskaņā ar 10 ballu skalas lietošanas nosacījumiem).

Valsts pārbaudes darbs, 9. klasi beidzot, ir ieskaite angļu valodā. Valsts pārbaudes darbu saturs veidots tā, lai skolēns var saņemt vērtējumu pēc kritērijiem ballēs, ar vērtējumu “ieskaitīts”/”neieskaitīts” vai normatīvi vērtējumu pēc kritērijiem līmeņos (centralizētajos eksāmenos).

Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un metodes

Mācību procesā izmantojama visa ISEC apstiprinātā un ieteiktā mācību literatūra (sk. *Jaunākā ieteicamā mācību literatūra vispārīgajām mācību iestādēm*. – Rīga: IZM ISEC 2000.–2004.), vārdnīcas, enciklopēdijas, uzzīņu literatūra, periodika un tehniskie līdzekļi: tāfele, kodoskops, magnetofons, videomagnetofons, televizors, radio, dators, diaprojektors.

Angļu valodas mācību metodes pamatskolai izvēlētas, ievērojot *Valsts Pamatizglītības standartā* un *Pamatizglītības standartā svešvalodā* noteiktos didaktiskos principus.

Tā kā katrs skolēns uztver pasauli citādi, arī mācīšanās stils katram ir atšķirīgs. Tādēļ svarīga ir izvēlēto metožu daudzveidība, kas turklāt padara mācību procesu interesantāku gan skolēniem, gan skolotājiem. Izvēlētās metodes veicina skolēnu mācību darbības pieredzi dažādās sociālajās formās.

Metodes sarakstā iekļautas alfabēta secībā. Veidojot programmas sadaļu “Metodes”, tiek nosaukta izmantotā metode, dots tās skaidrojums un piemērs, kas raksturo, kā metodi izmanto.

Ja programmas idejas atklāsmei ir nepieciešams detalizētāk parādīt paņēmienus, kas attiecas uz konkrētās metodes īstenošanu, tad tie aplūkojami tikai kontekstā ar aplūkoto metodi. *Piemēram*, kooperatīvā mācīšanās ir aplūkota kā viena metode, neuzskaitot visus variantus. Ja tas ir nepieciešams, var dot piemērus par dažādiem kooperatīvās mācīšanās paņēmieniem (“veselā salikšana pa daļām”, “stūri” u.c.), neizdalot tos kā atsevišķas metodes.

Metode – darbības paņēmieni un līdzekļu sistēma kāda mērķa sasniegšanai.

Mācību metode – skolotāja un skolēnu savstarpējas sadarbības paņēmieni kopums, kāds nepieciešams noteikta didaktiskā principa vai pedagoģiskās pieejas ietvaros un paredzēts, lai nodrošinātu mācību, audzināšanas un attīstības uzdevumu izpildi mācību procesā un izglītības mērķu sasniegšanu. (*Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca, 2000.*)

Mācību paņēmiens – mācību metodes sastāvdaļa, ar kuru mācību mērķa sasniegšanas procesā veic konkrētu uzdevumu. Paņēmieni secība savstarpējā atkarībā veido mācību metodes struktūru. (*Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca, 2000.*)

Forma – ārējais apveids, veids.

Mācību organizācijas vispārīgās formas: frontāls darbs, grupu darbs (arī pāru darbs), individuāls darbs.

Mācību organizācijas konkrētās formas: mācību stunda, ekskursija, praktiskā nodarbība darbnīcā, seminārs, projekta darbs, mājas uzdevumi.

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Apskats	Skolotājs rosina izzināt situāciju par kādu jautājumu. Skolēni vāc informāciju, veicot aptauju, anketēšanu, uzzinot datus, rezultātus apkopo rakstveidā.	Survey: <i>make a survey of your schoolmates' opinions about the school premises and how to improve them.</i>
Āra nodarbības	Skolotājs sagatavo jautājumus vai uzdevumus, uz kuriem skolēni atbildi var rast dabā. Skolēni novēro, veic mērījumus, pieraksta, klasē vai mājās sagatavo pārskatu par paveikto.	Field trip: <i>find the biggest tree in your town.</i>
Darbs ar tekstu	Skolotājs piedāvā tekstus lasīšanai (atbilstoši skolēnu lasīšanas tehnikas apguves līmenim) vai ierakstītus tekstus audio/videokasetēs mācību uzdevumu veikšanai mācību stundā/mājās vai pašizglītībai. Skolēns iepazīstas ar tekstu un iegūst informāciju: veido jautājumus vai analizē, atbild uz jautājumiem – atbilstoši mācību uzdevumam.	Work with texts: <i>read the extract from a newspaper article and answer the questions about it.</i>
Debates	Skolotājs (vai skolēni) piedāvā apspriešanai kādu apgalvojumu. Diviem skolēniem vai skolēnu grupām ir uzdevums argumentēti aizstāvēt divus pretējus viedokļus. Debates var organizēt kā sacensības, kas notiek pēc zināmiem noteikumiem.	Debates: <i>argue about strict parents – are they good or bad.</i>
Demonstrēšana	Skolotājs vai skolēns rāda un stāsta pārējiem skolēniem, kā kaut ko dara.	Demonstration: <i>show and describe how to find a website on the Internet.</i>
Diskusija	Skolotājs (vai skolēni) piedāvā apspriešanai kādu tematu. Skolēni (grupa vai visa klase) iesaistās sarunā, argumentēti aizstāvot savu viedokli.	Discussion: <i>discuss the rules that should be observed in the classroom during group work.</i>
Eseja	Skolotājs aicina skolēnus pēc noteiktas struktūras veidot rakstu darbu (pārspriedumu, domrakstu u.c.) par noteiktu tematu. Skolēni individuāli raksta, ievērojot noteikto darba struktūru un tematisko izklāsta veidu, izsakot savas domas, attieksmi.	Essay: <i>write an essay about the influence of industry on the environment.</i>
Intervija	Skolotājs uzdod skolēniem iztaujāt par noteiktu tematu vienu vai vairākus cilvēkus. Skolēni pēc sarunas apkopo rezultātus un izdara secinājumus.	Interview: <i>ask your parents about their hobbies when they were your age.</i>

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Izpēte (izzināšana)	Skolotājs uzdod izpētīt kādu jautājumu vai problēmu. Skolēni izdomā jautājumus, uz kuriem jāmeklē atbildes, vāc informāciju, izvirza pieņēmumus, pārbauda tos, nosaka iespējamus risinājumus.	Investigation: <i>how to improve the local/school museum.</i>
Jautājumi	Skolotājs (vai skolēni) mutvārdos vai rakstiski uzdod jautājumus par noteiktu tematu.	Questions: <i>prepare factual questions to check how well your classmates know the history of the U.K.</i>
Kooperatīvās mācīšanās metodes	Skolotājs piedāvā skolēnu grupām uzdevumu vai projekta darbu, kura veikšanai nepieciešama skolēnu produktīva sadarbība, jo rezultāti ir atkarīgi no katra grupas dalībnieka paveiktā. Grupas dalībnieki ir ar dažādām zināšanām un spējām, mācās cits no cita, apmainās ar idejām un atbilstošu informāciju. Notiek arī aktīva grupu mijiedarbība. Skolotājs organizē norisi un konsultē skolēnus.	Cooperative learning: <i>work in cooperation to prepare for a quiz about different spheres dividing the tasks among the members of the group.</i>
Lomu spēle	Skolotājs mutvārdos vai rakstos piedāvā skolēniem mācību situācijas aprakstu (to iespējams atveidot lomās). Skolēni iejūtas atveidojamās lomās atbilstoši uzdevumam. Pārējie skolēni var vērot, pierakstīt un vērtēt, lai pēc situācijas izspēlēšanas piedalītos diskusijā.	Role play: <i>in the street – a tourist asking the way and a local person describing the way.</i>
Prātavētra	Skolotājs (vai skolēni) izvirza jautājumu vai problēmu, vai iepazīstina ar tematu. Skolēni izsaka iespējamās atbildes, idejas, būtiskus vārdus u.tml., uzmanīgi klausoties, papildinot, bet nekomentējot un nevērtējot citu idejas.	Brainstorm: <i>find different ways of using a book.</i>
Problēmu risināšana	Skolotājs vai skolēns formulē problēmu vai jautājumu, uz kuru jāatbild. Skolēni precizē problēmjautājumu, izdomā risinājuma plānu, īsteno to, izvērtē rezultātu, vai tas ir uzdotās problēmas atrisinājums, vai problēmu varētu risināt citādāk.	Problem solving: <i>what to do when you are lost in a strange city without money and not knowing the language.</i>
Projektu metode	Skolotājs palīdz skolēniem formulēt projekta mērķi, izveidot darba grupas, sniedz atbalstu projekta izveidē. Skolēni grupā formulē idejas un jautājumus, iegūst informāciju, pēta un risina problēmas, apkopo darba rezultātus un iepazīstina ar tiem pārējos skolēnus.	Project: <i>how to protect the local park/forests from pollution.</i>

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Saruna (mācību dialogs)	Skolotājs vai skolēns uzdod jautājumus un vada sarunu, izmantojot saņemtās atbildes. Pārējie skolēni iesaistās sarunā atbilstoši noteikumiem.	Conversation: <i>talk about a TV show.</i>
Situāciju izspēle	Skolotājs mutvārdos vai rakstos piedāvā skolēniem reālas situācijas aprakstu. Skolēni risina šo situāciju, uzņemoties dažādus situācijai atbilstošus pienākumus un izspēlējot tos. (Salīdzinot ar lomu spēli, simulāciju raksturo lielāka nenoteiktība, elastīgums un sarežģītība.)	Simulation: <i>imagine you are going to an uninhabited island, prepare for the trip.</i>
Situācijas analīze	Skolotājs vai skolēns mutvārdos vai rakstos piedāvā skolēniem reālas situācijas aprakstu un uzdod atbildēt uz jautājumu vai jautājumiem par šo situāciju. Skolēni pārrunā (dažkārt arī novēro), analizē, pieraksta, secina, veido kopsavilkumus vai ieteikumus.	Analysis of a situation: <i>watch an extract from a video and answer the questions giving your opinion.</i>
Spēles	Skolotājs ir sagatavojis atbilstošajai tēmai vai konkrētajai stundai tematiski atbilstošu galda spēli vai kustību spēli un iepazīstina ar tās noteikumiem skolēnus. Skolēni iesaistās spēlē. Spēles sagatavošanu pēc skolotāja norādījumiem var veikt arī skolēni.	Games: <i>vocabulary bingo (words and pictures)</i>
Stāstījums (izklāsts, lekcija)	Skolotājs vai skolēns izklāsta kāda temata saturu, tas var būt kādu ideju, viedokļu, faktu, teoriju vai notikumu izklāsts. Skolēni klausās, veido pierakstus atbilstoši uzdotajam uzdevumam, uzdod jautājumus.	Narration: <i>describe the traditions of celebrating the summer solstice.</i>
Uzdevumu risināšana	Skolotājs vai skolēns izstrādā vai izvēlas vārdiem vai simboliem veidotus situāciju (darbību?) aprakstus. Skolēni, veicot noteiktas darbības, meklē to risinājumu.	Solving tasks: <i>read the crime story and find who took the picture.</i>
Vingrināšanās	Skolotājs uzdod, skolēni atkārto vairāk vai mazāk vienveidīgas darbības.	Drilling: <i>pronunciation drills.</i>

Metode	Skaidrojums	Piemērs
Vizualizēšana	Skolotājs vai skolēni izmanto vai izveido patstāvīgi dažādus simboliskus uzskates līdzekļus – domu kartes, shēmas, diagrammas, tabulas, plānus, kartes, zīmējumus u.c. (Simboliskie uzskates līdzekļi ir īstenības objektu attēli ar vārdu, simbolu un krāsu palīdzību.)	Visualising: <i>draw a weather chart.</i>

ANĢĻU VALODA 6.–9. KLASEI
Mācību priekšmeta programmas paraugs
(latviešu un angļu valodā)
Atbildīgā par izdevumu – R. Kursīte
Mācību priekšmetu programmas paraugu
aizliegts izmantot komercdarbībai!
© Izglītības satura un eksaminācijas centrs
Rīga
2005

Ar labojumiem 2010.gada septembrī